

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 10. decembrī
(OR. en)

14943/21

Starpiestāžu lieta:
2021/0406(COD)

COMER 113
IA 204
CODEC 1634

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 9. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2021) 775 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par Savienības un tās dalībvalstu aizsardzību pret trešo valstu īstenotu ekonomisko piespiešanu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2021) 775 *final*.

Pielikumā: COM(2021) 775 *final*

Briselē, 8.12.2021.
COM(2021) 775 final

2021/0406 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

**par Savienības un tās dalībvalstu aizsardzību pret trešo valstu īstenotu ekonomisko
piespiešanu**

{SEC(2021) 418 final} - {SWD(2021) 371 final} - {SWD(2021) 372 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šā Eiropas Parlamenta un Padomes regulas priekšlikuma mērķis ir aizsargāt Savienības un tās dalībvalstu intereses, dodot Savienībai iespēju reaģēt uz ekonomisko piespiešanu. Par ekonomisko piespiešanu tiek runāts, kad kāda trešā valsts mēģina piespiest Savienību vai dalībvalsti izdarīt konkrētu politikas izvēli, piemērojot vai draudot piemērot pret Savienību vai dalībvalsti pasākumus, kas skar tirdzniecību vai ieguldījumus. Savienības atbildes vai atbildes pieejamības mērķis pirmām kārtām ir atturēt trešās valstis no ekonomiskās piespiešanas vai – ekonomiskās piespiešanas gadījumā – no tās turpināšanas. Galējas nepieciešamības gadījumā – Savienība ekonomiskajai piespiešanai var darboties pretī. Konstatējusi darbības piespiedu raksturu, Savienība uz to var atbildēt, izmantojot plašu pasākumu klāstu, arī cenšoties sākt apspriešanos ar attiecīgo trešo valsti, lai palīdzētu sasniegt saskaņotu vai iztiesātu risinājumu, ja tāds ir iespējams, kā arī ar dažādiem pretpasākumiem un ar starptautisku sadarbību.

Šā priekšlikuma mērķis ir novērst tiesiskā regulējuma trūkumu, lai varētu risināt ekonomiskās piespiešanas augošo problēmu. Savienībai patlaban nav tāda tiesiskā regulējuma, kas ļautu vērsties pret ekonomisko piespiešanu. Ekonomiskās piespiešanas problēmu nerisina neviens no spēkā esošajiem juridiskajiem instrumentiem.

Vienlaikus ekonomisko piespiešanu trešās valstis izmanto arvien biežāk un plašāk, un tā var apdraudēt Savienības un dalībvalstu tiesības un intereses. Iemeslu ekonomiskajai piespiešanai ir daudz, un tas daudzos rada bažas.

Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pieņēma kopīgu deklarāciju, kurā atzina, ka bažas rada tādas trešo valstu darbības, kuru mērķis ir piespiest Savienību vai dalībvalsti veikt vai atcelt konkrētus politikas pasākumus¹. Kopīgajā deklarācijā Komisija apņēmas ne vēlāk kā līdz 2021. gada beigām nākt klajā ar tiesību akta priekšlikumu instrumentam, kas atturēs no ekonomiskās piespiešanas un darbosies pret to. Eiropas Parlaments un Padome apņēmas priekšlikumu izskatīt savlaicīgi.

Komisijas priekšsēdētāja iniciatīvu izsludināja Parlamenta priekšsēdētājam un amatā esošajam Padomes priekšsēdētājam adresētā 2020. gada 16. septembra nodomu vēstulē “Ekonomika cilvēku labā”. Šī iniciatīva Komisijas 2021. gada darba programmā nosaukta pie galvenajām atsaucē perioda iniciatīvām.

• Saskaņība ar spēkā esošajiem noteikumiem politikas jomā

Ekonomiskās piespiešanas jautājums ir iekļauts Savienības pašreizējā tirdzniecības politikas darba programmā. 2021. gada februārā² paziņojuma par tirdzniecības politikas pārskatīšanu mērķis ir panākt vienprātību par atvērtu, ilgtspējīgu un pārliedcinošu tirdzniecības politiku sarežģītos ekonomikas un ģeopolitiskajos apstākļos. Tas attiecas īpaši uz gaidāmo Komisijas priekšlikumu par pretpiespiešanas instrumentu. Paziņojums aplūko nepieciešamību pārvarēt augošos globālos saspīlējumus tādos apstākļos, kad tirdzniecība ģeoekonomiskajā kontekstā

¹ OV C 49, 12.2.2021., 1. lpp. Kopīgajā deklarācijā, kas tika pieņemta 2020. gadā sakarā ar likumdošanas procesu, kurā tika grozīta ES Tirdzniecības noteikumu izpildes regula, Eiropas Parlaments un vairākas dalībvalstis puda bažas par ekonomiskās piespiešanas problēmu, un Komisija šīs bažas apstiprināja.

² Komisijas 2021. gada februāra paziņojums “Tirdzniecības politikas pārskatīšana — atvērta, ilgtspējīga un pārliedcinoša tirdzniecības politika”, COM(2021) 66 final.

arvien biežāk kļūst par ieroci, un vienlaikus uzsver, ka Savienības ekonomika un trešo valstu ekonomikas ir savstarpēji saistītas, ka nepieciešama globāla sadarbība un jāstiprina Savienības noturība.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis priekšlikums papildina citas, strukturētākas, iniciatīvas, lai uzlabotu Savienības ekonomikas un finanšu sistēmas noturību pret dažādiem ārēja spiediena veidiem. Savienības atjauninātās industriālās stratēģijas (2021. gada maijs) mērķis ir stiprināt vienotā tirgus noturību un novērst stratēģisko atkarību³. Šī stratēģija ir ļoti nozīmīga atveseļošanai un zaļās un digitālās pārkārtošanās mērķiem, kā arī Savienības noturības stiprināšanai, ko atbalsta stabila konkurences un tirdzniecības politika. Par ārējām attiecībām atbildīgais priekšsēdētājs vietnieks gādās par saskanību ar dažādām Komisijas ārējās darbības jomām.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ierosinātās regulas juridiskais pamats ir LESD 207. panta 2. punkts. LESD 207. panta 2. punkts paredz tādu pasākumu pieņemšanu, kuri nosaka kopējās tirdzniecības politikas īstenošanas pamatu. LESD 207. panta 1. punkts definē kopējās tirdzniecības politikas darbības jomu, kas attiecas cita starpā uz preču un pakalpojumu tirdzniecību, intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem, ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, eksporta politiku un tirdzniecības aizsardzības pasākumiem. Šī iniciatīva attiecas uz ārvalstu pasākumiem, kas izpaužas kā pasākumi, kuri skar uz Savienību virzītu tirdzniecību un ieguldījumus. Gan kopējās tirdzniecības politikas jomā, gan citās jomās šī iniciatīva sniedz atbildi uz ārvalstu īstenotās ekonomiskās piespiešanas pasākumiem. Pilnībā ievērojot Līgumus, šīs regulas piemērošana pilnībā saskan ar Savienības vispārējo ārpolitiku.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

LES 5. panta 3. punkts nosaka, ka subsidiaritātes principu piemēro jomās, kuras nav Savienības ekskluzīvā kompetencē. LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunkts nosaka, ka Savienībai ir ekskluzīva kompetence kopējās tirdzniecības politikas jomā. LESD 207. panta 2. punkts ietilpst ekskluzīvo kompetenču kategorijā. Tāpēc jautājums par subsidiaritāti nerodas, ciktāl uz trešo valstu veiktiem ekonomiskās piespiešanas pasākumiem un/vai Savienības atbildes pasākumiem attiecas kopējā tirdzniecības politika.

Katrā ziņā, tikai darbība Savienības līmenī nodrošinātu vienādu risinājumu problēmai, kas skar visu Savienību kopumā. Dalībvalstis joprojām ir atbildīgas par savām tiesībām un saskaņā ar starptautiskajām tiesībām var rīkoties, lai tās aizstāvētu. Tas nozīmē, ka dalībvalstīm ir tiesības darboties pret starptautisku ekonomisko piespiešanu, ja vien tās to dara, neveicot pasākumus, kuri ir Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tomēr dalībvalsts nevar ieviest valsts tiesību aktus, lai aptvertu pret Savienību nevis pret pašu dalībvalsti vērstu ekonomisko piespiešanu. Turklāt valsts tiesību akti nevarētu sniegt efektīvu risinājumu situācijā, kas skar Savienību kopumā vai dalībvalstis. Savienības darbība joprojām ir vienīgais risinājums, saskaņā ar kuru Savienība var izpildīt savu pienākumu noteikt un īstenot kopējo tirdzniecības politiku, un dalībvalstis šajā jomā rīkoties nevar.

³ Komisijas 2021. gada maija paziņojums “2020. gada Jaunās industriālās stratēģijas atjaunināšana: veidojot spēcīgāku vienoto tirgu Eiropas atveseļošanai”, COM(2021) 350 final.

Pilnīguma labad tiek uzskatīts, ka darbībai Savienības līmenī būs pievienotā vērtība tādu ieguvumu veidā, kurus pietiekamā mērā nevar (ja vispār var) gūt dalībvalstu līmenī. Minētie ieguvumi ir saistīti ar trešo valstu atturēšanu no ekonomiskās piespiešanas un ar pretdarbību, kas palīdzētu saglabāt Savienības un dalībvalstu autonomiju politikas veidošanā un nepieļautu, ka tirdzniecība un ieguldījumi tiek padarīti par ieroci.

- **Proporcionalitāte**

Šis priekšlikums ievēro proporcionalitātes principu. Paredzētais instruments liks vispusīgu pamatu darbībai pret ekonomisko piespiešanu. Tā struktūras paredz zināmu darbības ierobežošanu, lai problemātiskos gadījumus vispirms izmeklētu un risinātu, neizmantojot pretpasākumus (preventīva iedarbība, centieni rast saskaņotus vai iztiesātus risinājumus). Šis instruments neapšaubāmi dod priekšroku neiejaukšanās pieejai (nevis pretpasākumiem, bet gan saskaņotiem risinājumiem). Tomēr vajadzības gadījumā Savienība varētu reaģēt ar pretpasākumiem. Atlases kritērijos iekļauta skaidra prasība, ka Savienības atbildei un īpaši pretpasākumiem ir jābūt samērīgiem ar kaitējumu, pret kuru tie konkrētajā gadījumā ir vērsti, arī saskaņā ar starptautisko tiesību prasībām. Turklāt, saskaņā ar atlases kritērijiem, netiešam kaitējumam un administratīvajam slogam jābūt pēc iespējas mazam. Tādā veidā samērīgs būs ne tikai pats instruments, bet arī uz tā pamata pieņemtie pasākumi⁴.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Pamatojoties uz LESD 207. panta 2. punktu, tiek ierosināts piešķirt Komisijai pilnvaras Savienības vārdā rīkoties, lai reaģētu uz trešo valstu veiktu ekonomisko piespiešanu, arī pieņemot īstenošanas aktus saskaņā ar LESD 291. pantu, un papildināt iespējamo pretpasākumu klāstu un, ievērojot LESD 290. pantu, ar deleģētajiem aktiem pielāgot piemērojamos izcelsmes noteikumus. Pašlaik Savienībai nav īpaša tiesiskā regulējuma, kas aizsargātu Savienības un dalībvalstu intereses tieši ekonomiskās piespiešanas situācijā. Līdz ar to šis priekšlikums šo trūkumu novērš.

Pirmkārt, tiek ierosināts atsevišķs un vispusīgs likumdošanas instruments, kas vislabāk ļaus sasniegt konkrēto mērķi — atturēt no ekonomiskās piespiešanas. Otrkārt, ja radusies ekonomiskās piespiešanas situācija, šis instruments nodrošina, ka uz to Savienība reaģē efektīvi, lietderīgi un ātri, kas ir vienlīdz svarīgi preventīvas iedarbības panākšanai. Treškārt, attiecībā uz Savienības atbildi ir vispiemērotāk paredzēt vienādus noteikumus un procedūras.

Kopumā, šāds īpašs likumdošanas instruments, kas izklāsta noteikumus Savienības darbībai, atbilst tam, kā Savienība, arī starptautiskā mērogā, ievēro uz noteikumiem balstītu pieeju. Tas ir signāls starptautiskajiem partneriem, ka Savienība nevēlas samierināties ar ekonomisko piespiešanu. Tas uzsver Savienības uzstājību un noturību un atbalsta centienus nodrošināt atvērtu stratēģisko autonomiju.

⁴ Ietekmes novērtējuma ziņojuma 9. iedaļā iztirzāta vēlāmā risinājuma varianta atbilstība proporcionalitātes principam.

3. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMA REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Jautājumā par ekonomisko piespiešanu, potenciālu likumdošanas instrumentu un tā iespējamo ietekmi Komisija plaši apspriedās ar ieinteresētajām personām⁵:

- 2021. gada 17. februārī tā publicēja sākotnējo ietekmes novērtējumu, lai ieinteresētās personas līdz 2021. gada 17. martam varētu sniegt atsauksmes⁶;
- 2021. gada 23. martā tā sāka atklātu sabiedrisko apspriešanu, kas ilga 12 nedēļas un noslēdzās 2021. gada 15. jūnijā⁷, visās ES oficiālajās valodās vietnē *EUSurvey*;
- 2021. gada 16. aprīlī notika ieinteresēto personu sanāksme tiešsaistē;
- 2021. gadā no marta līdz jūlijam notika mērķorientēta apspriešanās ar specifiskām grupām, ieskaitot, uzņēmumus, akadēmiskās aprindas, dalībvalstis un trešo valstu valdības, un ieinteresētās personas sniedza speciāli šim mērķim sagatavotu informāciju.

Sabiedriskā apspriešana atklāja, ka ir vispāratzīts, ka ekonomiskā piespiešana Savienībai un dalībvalstīm kļūst par arvien lielāku problēmu, kuru nevajadzētu atstāt novārtā. Noskaidrojās stingrs atbalsts tāda likumdošanas instrumenta izveidei, kas risinātu ekonomiskās piespiešanas jautājumu. Proti, ieinteresētās personas piešķir lielu nozīmi tam, lai šāda instrumenta mērķis būtu atturēšana, skaidrojot to ar instrumenta uzticamību un efektivitāti. Ieinteresētās personas uzskata, ka priekšroka dodama centieniem, kas, pielietojot neiejaukšanās pasākumus (tādus kā diplomātija), mudinātu trešās valstis izbeigt ekonomisko piespiešanu, un to vairākums norāda, ka pretpasākumu izmantošana ir galējs līdzeklis, kura netiešais kaitējums izsverams pirms darbības. Atbalstu guvis arī tas, ka instrumenta izmantošanas kritērijiem jābūt pietiekami plašiem, lai tiktu aptverta neformāla ekonomiskā piespiešana, un efektīvas atbildes nodrošināšanai Savienības rīcībā atsevišķos gadījumos vajadzētu būt vairākiem risinājuma variantiem. No otras puses, ieinteresētās personas norādīja uz starptautiskās sadarbības nozīmi, lai vērstos pret ekonomisko piespiešanu. Šajā priekšlikumā ir ietverti visi minētie elementi.

Ieinteresēto personu sniegtā informācija attiecībā uz ekonomiskās piespiešanas problēmas pastāvēšanu un samilšanu palīdzēja pamatot un izstrādāt priekšlikumu. Ieinteresētās personas minēja arī vairākus piemērus pasākumiem, kas saistīti ar vairāku iemeslu izraisītu ekonomisko piespiešanu un ziņoja par šo pasākumu izraisīto negatīvo ietekmi un izmaksām.

Vienlaikus ieinteresētās personas ar likumdošanas instrumentu saista tādas iespējamus riskus kā eskalācija caur represīviem pasākumiem un negatīvu iespaidu uz starptautisko sadarbību, multilaterālismu un uz noteikumiem balstītas kārtības ievērošanu. Priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā ir aplūkoti minētie riski, un tie ir pienācīgi ņemti vērā ierosinātā instrumenta izstrādē.

⁵ Apspriešanās stratēģija ir pieejama šajā saitē: [Izstrādājot ES pretpiespiešanas instrumentu - Tirdzniecība - Eiropas Komisija \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/consultations/consultation-2021-02-17_en). Ietekmes novērtējuma 2. pielikumā ietvertajā kopsavilkuma ziņojumā ir aplūkoti visu apspriešanās pasākumu iznākums.

⁶ Saņemtās atsauksmes ir pieejamas šajā saitē: [Tirdzniecība – mehānisms trešo valstu piespiedu pasākumu novēršanai un reaģēšanai uz tiem \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/consultations/consultation-2021-02-17_en).

⁷ Faktu pārskata kopsavilkums ir pieejams šajā saitē: [Tirdzniecība – mehānisms trešo valstu piespiedu pasākumu novēršanai un reaģēšanai uz tiem \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/consultations/consultation-2021-02-17_en).

Domas dalās par finansiālas kompensācijas shēmu, kas varētu tikt izveidota tiem ekonomikas dalībniekiem, kurus skāruši ekonomiskās piespiešanas pasākumi, un šāds risinājums, kā paskaidrots ietekmes novērtējumā, ierosinātajā instrumentā iekļauts netika. Šādu shēmu atbalsta aptuveni puse visu grupu respondentu (galvenokārt uzņēmumi), savukārt otra puse tai vai nu nepiekrīt, vai arī par to neizrādīja nekādu interesi. Uzņēmumi, kuri to atbalsta, norādīja arī uz iespējamiem problemātiskiem jautājumiem, piemēram, uz kompensācijas noteikšanas sarežģītību, ietekmi uz budžetu un šā instrumenta piemērotību.

Visbeidzot, dažas uzņēmumu apvienības un valsts varas iestādes izvirza ideju par “noturības biroja” izveidi, kurš cita starpā izmeklētu lietas un pārvaldītu jauno instrumentu. Ietekmes novērtējumā ir paskaidrots, kāpēc tāds risinājums šajā posmā netiek izmantots.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Papildus ietekmes novērtējumam, kas pamato priekšlikumu (aplūkots tālāk), Komisija veica iepriekšējā iedaļā aprakstītos apspriešanās pasākumus. Priekšlikuma izstrādē tika izmantotas arī iekšējās speciālās zināšanas un devums, ko sniedza nozares eksperti no akadēmiskajām aprindām⁸.

- **Ietekmes novērtējums**

Šo priekšlikumu pamato ietekmes novērtējums⁹. Regulējuma kontroles padome pārbaudīja ietekmes novērtējumu un 2021. gada 27. septembrī sniedza pozitīvu atzinumu. Padomes ieteikumi un skaidrojums par to, kā tie ņemti vērā, ir iekļauti ietekmes novērtējuma 1. pielikumā.

Ņemot vērā iniciatīvas mērķus, proti, aizsargāt Savienības un dalībvalstu intereses pret ekonomisko piespiešanu, ietekmes novērtējumā tika apsvērti trīs risinājuma varianti. Iniciatīvā tika saglabāts politikas risinājums izveidot jaunu juridisku instrumentu, kas novērstu pašreizējā tiesiskajā regulējumā konstatēto trūkumu. Ziņojumā tika analizēti vairāki instrumenta projekta parametri un to risinājuma varianti, proti: kritēriji un sliekšnis darbībai; iespējamā darbība; pretpasākumu atlases nosacījumi; lēmumu pieņemšana; instrumenta aktivizēšana un ieinteresēto personu iesaistīšana. Šajā risinājumā ziņojumā tika apzināts vēlamais risinājums efektivitātes, lietderības un saskanības ziņā. Ziņojums noraidīja risinājuma variantus, kuri paredz nemainīt politiku un izveidot “noturības biroju”, uzskatot tos par nepiemērotiem ietekmes novērtējumā minēto iemeslu dēļ.

Šā priekšlikuma pamatā ir vēlamais risinājuma variants. Proti, tā ir Eiropas Parlamenta un Padomes pamatregula, kas ļauj Savienībai rīkoties saskaņā ar starptautiskajām publiskajām tiesībām un kurā ir šādi pamatelementi.

- Savienības divu posmu atbilde. Pirmajā posmā tiek izvērsti neiejaukšanās pasākumi, piemēram, formāli tiek konstatēts, ka darbība ietilpst instrumenta darbības jomā, un centieni veidot kontaktu ar trešo valsti, par galveno mērķi izvirzot ekonomiskās piespiešanas mazināšanu un trešās valsts mudināšanu izbeigt pasākumus. Ja šis posms nav veiksmīgs, tad otrajā posmā kā galējais līdzeklis var tikt pielietots plašs iespējamo pretpasākumu klāsts. Iespējamo pretpasākumu izvēli sašaurina dažādi kritēriji, kuri attiecas uz samērīgumu, Savienības interesēm, kā arī uz to, lai pēc

⁸ Sk. ietekmes novērtējuma 1. un 2. pielikumu.

⁹ Ietekmes novērtējumu un kopsavilkumu publicē kopā ar šo priekšlikumu.

iespējas nepieļautu potenciālas netiešas izmaksas un administratīvo slogu vai tos ierobežotu.

- Savienības atbildi var izraisīt dažādi trešo valstu potenciālas ekonomiskās piespiešanas pasākumi, arī skaidra, slēpta un klusa ekonomiskā piespiešana un tās variācijas. Darbībai tiek piemērots kvalitatīvs sliekšnis.
- Uz lēmumu pieņemšanas procesu, kurš pamatots ar šo instrumentu, attiecas deleģēto un īstenošanas aktu standarta sistēma, kas paver iespējas ātrai darbībai. Ieinteresētajām personām vajadzētu būt iespējai paust viedokli un dalīties ar datiem par instrumenta izmantošanu.

Vēlamais risinājuma variants dod vērā ņemamu ieguvumu. To vispirms dod preventīva iedarbība piemērošanas jomas līmenī, kas kopumā aptver ekonomiskās piespiešanas pasākumus, kā arī pasākumu klāsta līmenī, kas ļauj reaģēt atbilstoši un efektīvi. Labākā scenārija gadījumā, pateicoties sasniegtai preventīvai iedarbībai, instruments netiks izmantots vai tā izmantošana būs ierobežota. Ieguvumu dod arī tāda divu posmu procedūra, kurā priekšroka dota neiejaukšanās pieejai (nevis pretpasākumiem, bet gan saskaņotiem risinājumiem), un gatavība veidot kontaktu ar trešo valsti, kā arī spēja ātri izmantot pretpasākumus, ja tas nepieciešams Savienības un tās dalībvalstu interešu aizsardzībai. Instrumenta esamība pati par sevi nerada būtiskas izmaksas. Instrumenta izmantošana atsevišķos gadījumos var radīt mainīgas izmaksas, īpaši ja Savienība izmanto pretpasākumus. Konkrētā pasākuma izstrādē tiktu ņemtas vērā visas izmaksas. Vēlamā risinājuma varianta ietekme uz dažādām ieinteresēto personu kategorijām ir izklāstīta ietekmes novērtējuma 3. pielikumā.

Šajā priekšlikumā daži elementi ir izstrādāti sīkāk. Priekšlikums sīki izklāsta lēmumu pieņemšanas procesu, ņemot vērā vēlamā risinājuma varianta aprakstu. Tas precizē, ka attiecībā uz instrumentā noteiktajām attiecīgajām darbībām Komisijai tiek uzticētas īstenošanas un deleģēšanas pilnvaras, un paredz sīki izstrādātus lēmumu pieņemšanas noteikumus. Tas detalizētāk izklāsta pretpasākumus. Tajā galvenā uzmanība ir pievērsta starptautiskās sadarbības perspektīvām, šim nolūkam izveidojot atsevišķu procedūru.

• **Pamattiesības**

Priekšlikums ir saderīgs ar Savienības cilvēktiesību politiku un saskanīgs ar Pamattiesību hartu. Instrumenta esamība labvēlīgi ietekmētu pamattiesības atbilstoši Savienības pozitīvajam pienākumam aizsargāt savu pilsoņu tiesības no citu avotu, šajā gadījumā trešo valstu valdību, radītiem pārkāpumiem, ja instrumenta pastāvēšana vai izmantošana var palīdzēt tās atturēt no ekonomiskās piespiešanas darbībām, kuras var negatīvi skart šīs tiesības. Gadījumos, kad instrumenta izmantošanas dēļ rodas ierobežojumi, kuri skar pamattiesības, tāpēc ka tie ierobežo brīvību piedalīties starptautiskajā tirdzniecībā vai veikt ieguldījumus, kas ir daļa no brīvības veikt profesionālo darbību, īpašuma tiesības, ieskaitot intelektuālā īpašuma tiesības, vai citas pamattiesības, ieskaitot vienlīdzīgu attieksmi, saskaņā ar Pamattiesību hartu šāda darbība būtu likumīga Savienības darbība. Tas ir tāpēc, ka šāda darbība būtu saskaņā ar prasībām, ka kompetentās iestādes, tiecoties sasniegt likumīgu mērķi un ievērojot proporcionalitātes principu, rīkojas uz pienācīga juridiskā pamata.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Instrumenta pieņemšana Eiropas Savienības budžetu, izņemot Savienības administratīvo budžetu, tieši neietekmēs. Instrumenta administrēšana, galvenokārt informācijas vākšana, izmeklēšanas veikšana, konstatējumu sagatavošana, centieni rast saskaņotus risinājumus,

Savienības atbildes pasākumu sagatavošana un ekonomiskās piespiešanas uzraudzība, uzlikts ievērojamu administratīvo slogu Komisijai, sevišķi (un ne tikai) Tirdzniecības ģenerāldirektorātam. Šā sloga lielums būs atkarīgs no tā, cik bieži pret Savienību un dalībvalstīm tiks vērsta ekonomiskā piespiešana, kā arī no instrumenta izmantošanas mēra. Lai gan tiek cerēts, ka instrumenta pastāvēšana mazinās ekonomiskās piespiešanas pasākumus, šādas garantijas nav. Tiek lēsts, ka instrumenta darbībai būs vajadzīgas piecas pilnslodzes ekvivalenta amata vietas.

5. CITI ELEMENTI

• Isteņošanas plāni, uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

Komisijas dienesti uzraudzīs instrumenta darbību, arī sadarbojoties ar ieinteresētajām personām, lai apsektu to pieredzi un viedokļus par instrumenta ietekmi. Tie apkopos datus par trešo valstu pasākumiem, kā arī par apsvērto un pieņemto Savienības atbildi.

Priekšlikums paredz pārskatīt instrumenta darbību un piemērošanu un noteikt pienākumu ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei.

• Iekšējā koordinācija

Par tirdzniecību atbildīgā komisāra pārraudzībā Tirdzniecības ģenerāldirektorāts pārzinās instrumenta darbību, vienlaikus nodrošinot koleģiālu procesu Komisijā. Eiropas Ārējās darbības dienests atbalstīs Augsto pārstāvi Komisijas priekšsēdētāja vietnieka amatā, lai koordinētu Savienības ārējo darbību Komisijā. Savienības delegācijas Augstā pārstāvja pakļautībā pildīs savas funkcijas kā Savienības ārējie pārstāvji un vajadzības gadījumā palīdzēs faktu konstatēšanā un ārējos dialogos.

• Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums

Regulas 1. pants definē ierosinātās regulas priekšmetu, kas ir Savienības un tās dalībvalstu interešu efektīva aizsardzība pret konkrētiem trešo valstu pasākumiem, kuri ir instrumenta vispārīgais mērķis. Tas turklāt izklāsta, ka tādām nolūkam būs pieļaujama Savienības darbība un ka aizsardzība būs panākama ar atturēšanu vai panākot, ka trešā valsts izbeidz savus pasākumus, vai ar pretdarbību. Bez tam regulas 1. pants saskaņā ar ES līgumiem atgādina, ka visām darbībām, kas tiek veiktas uz šīs regulas pamata, ir jāatbilst starptautiskajām tiesībām.

2. pants nosaka piemērošanas jomu. Pirmajā daļā ir izklāstīta situācija, kad tiek piemērota regula, īpaši, ja ir izpildīti divi kumulatīvi nosacījumi, kas saistīti ar trešās valsts rīcību. Otrajā daļā Komisijai tiek sniegti papildu norādījumi, kā, vadoties pēc vairākiem apsvērumiem, kas saistīti ar trešās valsts pasākumu un rīcību, noteikt, vai konkrētā gadījumā pastāv ekonomiskā piespiešana.

Regulas 3., 4. un 5. pants nosaka soļu pirmo kopumu attiecībā uz Komisijas darbībām uz regulas pamata, no kurām pirmā ir pārbaude, kuras rezultātā tiek konstatēta ekonomiskās piespiešanas pastāvēšana un kurai var sekot kontakta veidošana ar attiecīgo trešo valsti. Šis soļu kopums atspoguļo vēlamu pieeju atbildes pasākumus pieņemt tikai vajadzības gadījumā, un tā mērķis ir, neizmantojot pretpasākumus, atturēt trešo valsti no ekonomiskās piespiešanas turpināšanas.

- Pirmkārt, Komisija pēc savas iniciatīvas vai tad, kad tai darīta zināma attiecīga informācija, pārbaudītu attiecīgo trešās valsts pasākumu, ņemot vērā 2. panta

1. punkta (3. panta) nosacījumus, un vadītos pēc 2. panta 2. punktā izklāstītajiem kritērijiem.

- Otrkārt, Komisija ar Komisijas lēmumu (4. pants) konstatētu, vai ir izpildīti ekonomiskās piespiešanas nosacījumi. Komisija pirms šādas konstatācijas var informēt attiecīgo trešo valsti, lai dotu tai iespēju atbildēt. Katrā ziņā Komisija darītu zināmu attiecīgajai trešai valstij apstiprinošu konstatāciju un pieprasītu ekonomiskās piespiešanas pārtraukšanu un, attiecīgā gadījumā, kaitējuma labošanu.
- Tomēr Komisija būtu gatava Savienības vārdā veidot kontaktu ar attiecīgo trešo valsti, lai panāktu ekonomiskās piespiešanas pārtraukšanu (5. pants). Komisija varētu vērsties arī attiecīgajos starptautiskos forumos, lai palielinātu iespējas panākt ekonomiskās piespiešanas pārtraukšanu.

Regulas 6. pants šajā jautājumā ievieš starptautiskās sadarbības posmu ar citām trešām valstīm, kuras skāruši tādi paši vai līdzīgi ekonomiskās piespiešanas pasākumi. Mērķis joprojām ir ne tikai ekonomiskās piespiešanas pārtraukšana, bet arī daudzpusēja risinājuma meklēšana.

Regulas 7., 8., 9., 10. un 11. pants attiecas uz otro (un pēdējo) soļu kopumu, proti, Savienības atbildes pasākumu izmantošanu. Šis soļu kopums paredz lielāku iejaukšanos. Tas ir fakultatīvs un piemērojams tikai gadījumos, kad trešā valsts pēc pirmā soļu kopuma nav pārtraukusi ekonomiskās piespiešanas pasākumus. Lai gan ir nosprausts mērķis darboties pretī ekonomiskajai piespiešanai, Savienības atbildes pasākumu mērķis ir, ievērojot starptautiskās tiesības, mudināt trešo valsti pārtraukt ekonomisko piespiešanu.

- Regulas 7. pants definē Savienības atbildes pasākumu izmantošanas nosacījumus, kuriem jāizpildās, lai Savienība rīkotos, izklāsta Komisijai veicamus soļus, lai pieņemtu īstenošanas aktu šādu pasākumu ieviešanai un izskatītu saistītus notikumus, arī izdodot paziņojumus par saistītiem notikumiem. Tiktu dota iespēja pieņemt īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties, lai pamatotos gadījumos apmierinātu vajadzību rīkoties steidzami. 7. pants attiecas uz pieejamajiem Savienības atbildes pasākumiem.
- Regulas 8. pants nosaka, ka Komisija var iekļaut sarakstā tās fiziskas vai juridiskas personas, uz kurām tiek attiecināti nosacījumi un procesuālas garantijas, un piemērot tām pasākumus.
- Regulas 9. pants izklāsta Savienības atbildes pasākumu atlases un izstrādes kritērijus un paredz, ka šādi pasākumi tiks atlasīti un izstrādāti, pamatojoties uz pieejamo informāciju un ņemot vērā ekonomiskās piespiešanas pasākumu konstatāciju un Savienības intereses. 9. panta 3. punkts nosaka, ka dažus šādus pasākumus var piemērot Savienībā. Tas būs iespējams īpaši attiecībā uz Savienības atbildes pasākumiem, kas pieejami, ievērojot I pielikuma d)–l) punktu.
- Regulas 10. pants ievieš procedūras, kritērijus un nosacījumus Savienības atbildes pasākumu grozīšanai, apturēšanai un izbeigšanai. Komisija rīkotos, izmantojot īstenošanas aktus un steidzamos gadījumos – īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties. 10. panta 1. punkts uzsver, ka Komisija šo jautājumu pastāvīgi vērtēs pēc Savienības atbildes pasākumu noteikšanas.

- Regulas 11. pants ievieš informācijas vākšanas procedūru Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas, grozīšanas, apturēšanas un atsaukšanas sakarā. Pirms atbildes pasākumu apturēšanas un atsaukšanas procedūra ir fakultatīva, jo šādas darbības nozīmētu Savienības atbildes pasākumu atcelšanu. Steidzamības gadījumā Komisija mērķtiecīgi, ciktāl tas iespējams un vajadzīgs, pieprasīs skartajām ieinteresētajām personām sniegt informāciju un paust viedokli.

Regulas 12., 13., 14. un 15. pants atbalsta horizontālos noteikumus. 12. pants paredz noteikumus par konfidencialas informācijas apstrādi. 13. pants attiecas uz izcelsmes un valstspiederības noteikumiem, kas piemērojami precēm, pakalpojumiem, ieguldījumiem un intelektuālā īpašuma tiesību īpašniekiem un ir svarīgi Savienības atbildes pasākumu noteikšanai. 14. un 15. pants, papildus citiem noteikumiem, paredz attiecīgi nosacījumus un procedūras, kas piemērojami Komisijai piešķirto deleģēto un īstenošanas pilnvaru īstenošanai.

Regulas 16. pants nosaka Komisijai pienākumu vērtēt visus pieņemtos Savienības atbildes pasākumus neilgi pēc to izbeigšanas. Tas uzliek Komisijai pienākumu arī pārskatīt ierosinātā instrumenta darbību un par to ziņot un nospraust piemērotu laikposmu.

Regulas 17. pants nosaka regulas spēkā stāšanās dienu un to, ka regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Regulas I pielikums uzskaita potenciālos Savienības atbildes pasākumus. Komisija, ievērojot nosacījumus, ar deleģētu aktu var grozīt šo sarakstu, tam pievienojot citus pieejamus pasākumus.

Regulas II pielikums nosaka preču, pakalpojumu, ieguldījumu un intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieku izcelsmes un valstspiederības noteikumus. Komisija, ievērojot nosacījumus, var grozīt minētos noteikumus ar deleģētu aktu.

Šim priekšlikumam ir pievienots Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, kas izklāsta darbības, kuras Komisija savu pilnvaru robežās varētu veikt gadījumos, kad ir vajadzīgi Savienības atbildes pasākumi.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par Savienības un tās dalībvalstu aizsardzību pret trešo valstu īstenotu ekonomisko piespiešanu

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Ievērojot Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 5. punktu, attiecībās ar citām pasaules daļām Savienība atbalsta un sekmē savas vērtības un intereses un palīdz aizsargāt savus pilsoņus, kā arī solidaritāti un savstarpēju cieņu starp tautām, un starptautisko tiesību normu stingru ievērošanu un attīstību, tostarp respektējot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus.
- (2) Ievērojot Līguma par Eiropas Savienību 21. panta 1. punktu, Savienības starptautiskās darbības virzītājspēks ir tādi principi kā tiesiskums, vienlīdzība un solidaritāte, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu un starptautisko tiesību principu ievērošana. Tas nosaka arī, ka Savienība sekmē kopīgu problēmu risināšanu.
- (3) Ievērojot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 1. pantu, Apvienoto Nāciju Organizācijas mērķi ietver draudzīgu attiecību izveidi starp tautām, pamatojoties uz tiesību vienlīdzības principa ievērošanu.
- (4) Līguma par Eiropas Savienību 21. panta 2. punkts prasa, lai Savienība nosaka un īsteno kopējo politiku un darbības, kā arī tiecas sasniegt augstu sadarbības līmeni visās starptautisko attiecību jomās, lai, cita starpā, sargātu savas vērtības, pamatintereses, neatkarību un integritāti, konsolidētu un atbalstītu tiesiskumu un starptautisko tiesību principus.
- (5) Mūsdienu savstarpēji saistītas pasaules ekonomikas apstākļos rodas lielāks ekonomiskās piespiešanas risks un iespējas, jo valstu rīcībā ir labāki līdzekļi, arī hibrīdlīdzekļi, šādas piespiešanas likšanai lietā. Ir vēlams, lai Savienība veicinātu tādu starptautisku sistēmu radīšanu, izstrādi un precizēšanu, kuras novērstu un izskaustu ekonomiskās piespiešanas situācijas.
- (6) Savienībai vienmēr rīkojoties starptautisko tiesību sistēmā, ir būtiski, lai Savienības rīcībā ir piemērots instruments, ar ko atturēt un darboties pret trešo valstu īstenotai ekonomiskajai piespiešanai, lai sargātu savas un savu dalībvalstu tiesības un intereses. Tas ir sevišķi svarīgi tad, ka trešās valstis attiecībā uz tirdzniecību vai ieguldījumiem īsteno tādus pasākumus, kuri iejaucas Savienības vai dalībvalsts leģitīmā suverēnā izvēlē, cenšoties novērst vai panākt, ka Savienība vai dalībvalsts pārtrauc, groza vai pieņem konkrētu aktu. Šādi pasākumi, kas skar tirdzniecību vai ieguldījumus, var

ietvert ne tikai darbības, kuras veiktas trešās valsts teritorijā un kurām ir ietekme tās iekšienē, bet arī trešās valsts, arī caur tādām trešās valsts kontrolē vai vadībā esošām struktūrvienībām, kuras atrodas Savienībā, veiktas darbības, kuras kaitē saimnieciskajai darbībai Savienībā.

- (7) Šīs regulas mērķis ir efektīvas, lietderīgas un ātras Savienības atbildes nodrošināšana uz ekonomisko piespiešanu, kā arī atturēšana no ekonomiskās piespiešanas izmantošanas pret Savienību vai dalībvalsti, un galējas nepieciešamības gadījumā — pretpasākumu nodrošināšana.
- (8) Šīs regulas mērķi, proti, darboties pretī ekonomiskajai piespiešanai, kuru trešās valstis vērš pret Savienību vai dalībvalsti, dalībvalstis, darbojoties atsevišķi, nevar pietiekami labi sasniegt. Tas ir tāpēc, ka dalībvalstīm, kas saskaņā ar starptautiskajām tiesībām ir atsevišķi dalībnieki, var nebūt tiesību saskaņā ar starptautiskajām tiesībām reaģēt uz tādu ekonomisko piespiešanu, kas ir vērsta pret Savienību. Turklāt ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 207. pantu Savienībai tiek piešķirta ekskluzīvā kompetence, tāpēc dalībvalstīm ir liegts veikt kopējās tirdzniecības politikas pasākumus, reaģējot uz ekonomisko piespiešanu. Tādējādi minētos mērķus ar lielāku efektivitāti var sasniegt Savienības līmenī.
- (9) Saskaņā ar proporcionalitātes principu, lai izveidotu efektīvu un visaptverošu sistēmu Savienības darbībai pret ekonomisko piespiešanu, ir nepieciešams un lietderīgi izklāstīt noteikumus par trešo valstu ekonomiskās piespiešanas pasākumu pārbaudi, konstatēšanu un pretdarbību pret šādiem pasākumiem. Tā, pirms tiek pielietoti Savienības atbildes pasākumi, būtu jāpārbauda fakti, jākonstatē ekonomiskās piespiešanas pastāvēšana un, ja iespējams, jācenšas rast risinājumu sadarbībā ar attiecīgo trešo valsti. Visiem Savienības noteiktajiem pasākumiem vajadzētu būt samērīgiem ar kaitējumu, ko nodarījuši trešo valstu ekonomiskās piespiešanas pasākumi. Savienības atbildes pasākumu noteikšanas kritērijiem īpaši būtu jāņem vērā nepieciešamība nepieļaut vai līdz minimumam samazināt netiešo ietekmi uz Savienības ekonomikas dalībniekiem, tiem uzliktais administratīvais slogs un radītās izmaksas, kā arī Savienības intereses. Tādēļ šī regula nosaka vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzītos mērķus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktu.
- (10) Darbībai, ko Savienība veic uz šīs regulas pamata, būtu jāatbilst Savienības saistībām, kas izriet no starptautiskajām tiesībām. Starptautiskās tiesības ļauj ar konkrētiem nosacījumiem, piemēram, samērīgumu un iepriekšēju paziņojumu, noteikt pretpasākumus, t. i., pasākumus, kas citādi būtu pretrunā cietušās puses starptautiskajām saistībām pret valsti, kura ir atbildīga par starptautisko tiesību pārkāpumu, un kuru mērķis ir panākt pārkāpuma pārtraukšanu vai reparāciju¹. Attiecīgi uz šīs regulas pamata pieņemtajiem atbildes pasākumiem vajadzētu būt vai nu tādu pasākumu veidā, kas atbilst Savienības starptautiskajām saistībām, vai tādu pasākumu veidā, kuri ir atļauti pretpasākumi. Atbilstīgi starptautiskajām tiesībām un proporcionalitātes principam atbildes pasākumiem nebūtu jāpārsniedz līmenis, kas ir samērīgs ar kaitējumu, kurš Savienībai vai dalībvalstij nodarīts trešās valsts ekonomiskās piespiešanas pasākumu dēļ, un būtu jāņem vērā trešās valsts pasākumu smagums un attiecīgās Savienības tiesības un intereses. Šajā ziņā, atbilstīgi

¹ Sk. 22. un 49.–53. pantu Pantos par valsts atbildību par starptautiski prettiesisku rīcību, kurus 2001. gadā piecdesmit trešajā sanāsmē pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko tiesību komisija un Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja ņēma vērā Rezolūcijā 56/83.

starptautiskajām tiesībām, kaitējums Savienībai vai dalībvalstij ietver kaitējumu Savienības ekonomikas dalībniekiem.

- (11) Starptautiskās tiesības aizliedz piespiešanu situācijās, kad valsts īsteno tādas pasākumus kā tirdzniecības vai ieguldījumu ierobežojumi, lai no citas valsts panāktu tādu darbību vai bezdarbību, kas minētajai valstij nav saistoša atbilstīgi starptautiskajām tiesībām un ietilpst tās suverenitātē, kad šāda piespiešana sasniedz zināmu kvalitatīvu vai kvantitatīvu sliekšni atkarā gan no sasniedzamajiem mērķiem, gan pielietotajiem līdzekļiem. Komisijai būtu jāpārbauda trešās valsts rīcība pēc kvalitatīviem un kvantitatīviem kritērijiem, kuri palīdz konstatēt, vai trešā valsts iejaucas Savienības vai dalībvalsts leģitīmajā suverēnajā izvēlē un vai tās darbība ir ekonomiska piespiešana, uz ko nepieciešama Savienības atbilde.
- (12) Saskaņā ar starptautiskajām paražu tiesībām trešo valstu darbības ietver visu veidu darbības, kas uz valsti attiecināmas uz starptautisko paražu tiesību pamata. Starptautiskās tiesības par valsts rīcību īpaši uzskata: valsts institūciju rīcību, to personu vai struktūrvienību rīcību, kuras nav valsts institūcijas, bet kuras šīs valsts tiesību akti ir pilnvarējuši īstenot valdības varas elementus, to struktūrvienību rīcību, kuras viena valsts nodevusi citas valsts rīcībā, tās personas vai personu grupas rīcību, kura, īstenojot šādu rīcību, rīkojas saskaņā ar attiecīgās valsts norādījumiem vai tās vadībā vai kontrolē, tās personas vai personu grupas rīcību, kura īsteno valsts varas elementus bez vai ārpus oficiālām pilnvarām un apstākļos, kad ir nepieciešama minēto varas elementu īstenošana, un rīcību, ko valsts ir atzinusi un pieņēmusi par savu².
- (13) Komisijai pēc savas iniciatīvas vai informācijas, kas saņemta no jebkura avota, ieskaitot juridiskas un fiziskas personas vai dalībvalsti, būtu jāpārbauda, vai trešās valsts pasākumi ir piespiedu pasākumi. Pēc šīs pārbaudes Komisijai lēmumā būtu jākonstatē, vai trešās valsts pasākums ir piespiedu pasākums. Komisijai būtu jāpaziņo attiecīgajai trešai valstij par apstiprinošu konstatāciju līdz ar pieprasījumu pārtraukt ekonomisko piespiešanu un attiecīgā gadījumā pieprasījumu par kaitējuma labošanu.
- (14) Savienībai būtu jāatbalsta trešās valstis, kuras skāruši tie paši vai līdzīgi ekonomiskās piespiešanas pasākumi, vai citas ieinteresētas trešās valstis un jāsadarbojas ar tām. Savienībai būtu jāpiedalās starptautiskā koordinācijā divpusējos, plurilaterālos vai daudzpusējos forumos, kuru mērķis ir novērst vai izskaust ekonomisko piespiešanu.
- (15) Savienībai būtu jānosaka pretpasākumi tikai tad, ja citi līdzekļi, tādi kā, piemēram, sarunas, mediācija vai iztiesāšana, nenoved pie tūlītējas un efektīvas ekonomiskās piespiešanas pārtraukšanas un Savienībai vai tās dalībvalstīm nodarītā kaitējuma reparācijas un ja ir jārīkojas, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses un tiesības, un tas ir Savienības interesēs. Ir lietderīgi, ka regula izklāsta piemērojamos noteikumus Savienības atbildes pasākumu noteikšanai un piemērošanai un vajadzības gadījumā ļauj ātri rīkoties, lai saglabātu Savienības atbildes pasākumu efektivitāti.
- (16) Saskaņā ar šo regulu pieņemti Savienības atbildes pasākumi būtu jāizvēlas un jāizstrādā pēc objektīviem kritērijiem, tostarp: pasākumu efektivitāte, lai panāktu trešās valsts īstenošanas piespiešanas pārtraukšanu; to potenciāls sniegt atbalstu tiem ekonomikas dalībniekiem Savienībā, kurus skāruši trešās valsts ekonomiskās piespiešanas pasākumi; izvairīšanās no negatīvas ekonomiskās ietekmes un cita veida ietekmes uz Savienību un tās samazināšana līdz minimumam un nesamērīgas

² Sk. 2. panta a) punktu un 4.–11. pantu Pantos par valsts atbildību par starptautiski prettiesisku rīcību, augstāk 1. zemsvītras piezīme.

administratīvās sarežģītības un izmaksu nepieļaušana. Turklāt ir būtiski, lai, izvēloties un izstrādājot Savienības atbildes pasākumus, tiktu ņemtas vērā Savienības intereses. Savienības atbildes pasākumi būtu jāizvēlas no plaša risinājuma variantu klāsta, lai katrā konkrētā gadījumā varētu pieņemt vispiemērotākos pasākumus.

- (17) Lai noteiktu Savienības atbildes pasākumus, ir lietderīgi izklāstīt preču, pakalpojumu un pakalpojumu sniedzēju, ieguldījumu un intelektuālā īpašuma tiesību turētāju izcelsmes un valstspiederības noteikumus. Izcelsmes un valstspiederības noteikumi būtu jānosaka, ņemot vērā spēkā esošos nepreferenciālas tirdzniecības un ieguldījumu noteikumus, kas piemērojami saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un Savienības noslēgtiem starptautiskiem nolīgumiem.
- (18) Tiecoties panākt ekonomiskās piespiešanas pasākuma pārtraukšanu un attiecīgā gadījumā nodrošināt Savienības atbildes pasākumu efektivitāti un īpaši novērst izvairīšanos no tiem, Savienības atbildes pasākumi, kuros ietverti ārvalstu tiešo ieguldījumu vai pakalpojumu tirdzniecības ierobežojumi, būtu jāpiemēro tikai attiecībā uz tādiem pakalpojumiem vai tiešajiem ieguldījumiem, kurus Savienībā sniedz vai veic viena vai vairākas Savienībā iedibinātas juridiskas personas, kuras ir attiecīgās trešās valsts personu īpašumā vai kontrolē. Lēmums par šādu ierobežojumu noteikšanu tiks pienācīgi pamatots uz šīs regulas pamata pieņemtos īstenošanas aktos pēc šajā regulā izvirzītajiem kritērijiem.
- (19) Komisijai pēc Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas būtu pastāvīgi jāvērtē situācija, kas saistīta ar trešo valstu ekonomiskās piespiešanas pasākumiem, Savienības atbildes pasākumu efektivitāti un to ietekmi, lai attiecīgi pielāgotu, apturētu vai izbeigtu atbildes pasākumus. Tāpēc ir nepieciešams izklāstīt noteikumus Savienības atbildes pasākumu grozīšanai, apturēšanai un izbeigšanai un situācijas, kurās tie ir lietderīgi.
- (20) Ņemot vērā potenciālo ietekmi uz ieinteresētajām personām, ir svarīgi paredzēt iespēju ieinteresēto personu iesaistīšanai Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas un grozīšanas nolūkos un, ja vajadzīgs, – apturēšanas un izbeigšanas nolūkos.
- (21) Ir būtiski gādāt par efektīvu saziņu un viedokļu un informācijas apmaiņu starp Komisiju, no vienas puses, un Eiropas Parlamentu un Padomi, no otras puses, īpaši par centieniem veidot kontaktu ar attiecīgo trešo valsti, lai izpētītu iespējas, kā panākt ekonomiskās piespiešanas pārtraukšanu, un par jautājumiem, kuru rezultātā uz šīs regulas pamata var tikt pieņemti Savienības atbildes pasākumi.
- (22) Lai varētu atjaunināt šajā regulā noteikto Savienības atbildes pasākumu klāstu un pielāgot izcelsmes noteikumus vai citus tehniskos noteikumus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu, lai grozītu I pielikumā izklāstīto Savienības atbildes pasākumu sarakstu un regulas piemērošanai nepieciešamos tehniskos noteikumus, ieskaitot II pielikumā noteiktos izcelsmes noteikumus. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu³. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlamentam un Padomei visi dokumenti būtu jāsaņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem un minēto iestāžu ekspertiem vajadzētu būt

³ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

sistemātiskai piekļuvei Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

- (23) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011⁴.
- (24) Pārbaudes procedūra būtu jāizmanto Savienības atbildes pasākumu pieņemšanai un to grozīšanai, apturēšanai vai izbeigšanai, tā kā minētie akti nosaka Savienības atbildes pasākumus uz ekonomisko piespiešanu, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā.
- (25) Komisijai būtu jāpieņem ierobežota ilguma īstenošanas akti, kas jāpiemēro nekavējoties, ja pienācīgi pamatotos gadījumos, kuri saistīti ar Savienības atbildes pasākumu pieņemšanu, grozīšanu, apturēšanu vai izbeigšanu, tas vajadzīgs nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ.
- (26) Komisijai būtu jāvērtē uz šīs regulas pamata pieņemtie pasākumi no efektivitātes un darbības viedokļa, kā arī jāizdara secinājumi par turpmākiem pasākumiem. Komisijai šī regula būtu jāpārskata arī pēc tam, kad tā būs guvusi pietiekamu pieredzi, kas saistīta ar šīs regulas esamību vai piemērošanu. Pārskatīšanai būtu jāaptver šīs regulas darbības joma, darbība, lietderība un efektivitāte. Komisijai par savu vērtējumu būtu jāpaziņo Eiropas Parlamentam un Padomei,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets

- 1. Šī regula nosaka noteikumus, lai nodrošinātu Savienības un tās dalībvalstu interešu efektīvu aizsardzību, ja trešā valsts ar pasākumiem, kuri skar tirdzniecību vai ieguldījumus, cenšas piespiest Savienību vai dalībvalsti pieņemt konkrētu aktu vai atturēt tās no konkrēta akta pieņemšanas. Šī regula izveido sistēmu, kas šādās situācijās ļauj Savienībai reaģēt, lai atturētu trešo valsti no šādām darbībām vai panāktu, ka trešā valsts no tām atturas, un kas galējas nepieciešamības gadījumā ļauj Savienībai pret tām darboties pretī.
- 2. Visas uz šīs regulas pamata veiktās darbības ir saskanīgas ar Savienības saistībām, kas izriet no starptautiskajām tiesībām, un tiek īstenotas Savienības ārējās darbības principu un mērķu kontekstā.

2. pants

Darbības joma

- 1. Šo regulu piemēro, ja trešā valsts:
 - iejaucas Savienības vai dalībvalsts leģitīmā suverēnā izvēlē, cenšoties novērst vai panākt, ka Savienība vai dalībvalsts pārtrauc, groza vai pieņem konkrētu aktu,

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- piemērojot vai draudot piemērot pasākumus, kas skar tirdzniecību vai ieguldījumus.

Šajā regulā šādas trešo valstu darbības sauc par ekonomiskās piespiešanas pasākumiem.

2. Nosakot, vai ir izpildīti 1. punktā izklāstītie nosacījumi, tiek ņemts vērā:

- (a) trešās valsts pasākuma pakāpe, bardzība, biežums, ilgums, izplatība un nozīme un no tā izrietošais spiediens;
- (b) vai trešā valsts atkārtoti iejaucas, lai no Savienības, dalībvalstīm vai citām valstīm panāktu konkrētas darbības;
- (c) tas, cik lielā mērā trešās valsts pasākums aizskar Savienības vai dalībvalstu suverenitātes jomu;
- (d) vai trešās valsts rīcības pamatā ir leģitīmas bažas, kuras ir starptautiski atzītas,
- (e) un tas, vai un kādā veidā trešā valsts pirms savu pasākumu noteikšanas godprātīgi un nopietni ir mēģinājusi divpusēji vai starptautiskā forumā jautājumu atrisināt starptautiskas koordinācijas vai iztiesāšanas ceļā.

3. pants

Trešo valstu pasākumu pārbaude

1. Komisija var pārbaudīt jebkuru trešās valsts pasākumu, lai noteiktu, vai tas atbilst 2. panta 1. punktā izklāstītajiem nosacījumiem. Komisija rīkojas ātri.
2. Komisija var veikt 1. punktā minēto pārbaudi pēc savas iniciatīvas vai pēc informācijas saņemšanas no jebkura avota. Komisija gādā par konfidencialas informācijas aizsardzību saskaņā ar 12. pantu, kura var ietvert informācijas sniedzēja identitāti.
3. Komisija var pieprasīt informāciju par attiecīgās trešās valsts pasākumu ietekmi.
Komisija var publicēt brīdinājumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai citos piemērotos sabiedriskās saziņas līdzekļos, aicinot noteiktā termiņā iesniegt informāciju. Šādā gadījumā Komisija attiecīgajai trešai valstij dara zināmu pārbaudes sākšanu.

4. pants

Konstatācija attiecībā uz trešās valsts pasākumu

Komisija pēc pārbaudes, kas veikta saskaņā ar 3. pantu, pieņem lēmumu, ar ko konstatē, vai attiecīgās trešās valsts pasākums atbilst 2. panta 1. punktā izklāstītajiem nosacījumiem. Komisija rīkojas ātri.

Komisija pirms lēmuma pieņemšanas var aicināt attiecīgo trešo valsti iesniegt apsvērumus.

Ja Komisija nolemj, ka attiecīgās trešās valsts pasākums atbilst 2. panta 1. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, savu lēmumu tā dara zināmu attiecīgajai trešai valstij un pieprasa tai izbeigt ekonomisko piespiešanu un attiecīgā gadījumā novērst Savienībai vai tās dalībvalstīm nodarīto kaitējumu.

5. pants

Kontakta veidošana ar attiecīgo trešo valsti

Komisija ir gatava Savienības vārdā veidot kontaktu ar attiecīgo trešo valsti, lai pētītu risinājumus ar nolūku panākt ekonomiskās piespiešanas pārtraukšanu. Šādi risinājumi var ietvert:

- tiešas sarunas;
- mediāciju, samierināšanu vai starpniecību, lai atbalstītu minētos Savienības un attiecīgās trešās valsts centienus;
- jautājuma nodošanu starptautiskai iztiesāšanai.

Komisija cenšas panākt ekonomiskās piespiešanas pārtraukšanu, izvirzot jautājumu arī citos attiecīgos starptautiskos forumos.

Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par attiecīgām norisēm.

Komisija ir gatava veidot kontaktu ar attiecīgo trešo valsti pēc Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas, ievērojot 7. pantu. Komisija attiecīgā gadījumā var turpināt šos centienus saistībā ar Savienības atbildes pasākumu apturēšanu, ievērojot 10. panta 2. punktu.

6. pants

Starptautiska sadarbība

Komisija Savienības vārdā sāk apspriešanos vai sadarbību ar katru citu valsti, kuru skar tie paši vai līdzīgi ekonomiskās piespiešanas pasākumi, vai ar katru citu ieinteresēto trešo valsti, lai panāktu piespiešanas pārtraukšanu. Tas nozīmē, ka vajadzības gadījumā var tikt veikta koordinācija attiecīgos starptautiskos forumos un koordinācija, reaģējot uz piespiešanu.

7. pants

Savienības atbildes pasākumi

1. Komisija pieņem īstenošanas aktu, kas nosaka, ka tā veic Savienības atbildes pasākumu, ja:
 - (a) ievērojot 4. un 5. pantu, darbības rezultātā nav pārtraukta ekonomiskā piespiešana un samērīgā laika posmā nav notikusi tā kaitējuma reparācija, kuru ekonomiskā piespiešana nodarījusi Savienībai vai dalībvalstij;
 - (b) konkrētajā gadījumā ir nepieciešama darbība, lai aizsargātu Savienības un tās dalībvalstu intereses un tiesības, un
 - (c) darbība ir Savienības interesēs.

Īstenošanas aktā Komisija nosaka, kurš no I pielikumā paredzētajiem pasākumiem ir piemērots Savienības atbildei. Šādus pasākumus var piemērot arī tām fiziskām vai juridiskām personām, kuras iekļautas sarakstā saskaņā ar 8. pantu. Turklāt Komisija var pieņemt pasākumus, kurus tā var veikt, ievērojot citus juridiskos instrumentus.

Īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 15. panta 2. punktā.

2. Savienības atbildes pasākumus piemēro no noteiktas dienas pēc 1. punktā minētā īstenošanas akta pieņemšanas. Komisija nosaka šo piemērošanas dienu, ņemot vērā

apstākļus, lai būtu iespējams, ievērojot 3. punktu, informēt attiecīgo trešo valsti un lai tai tiktu dota iespēja izbeigt ekonomisko piespiešanu.

3. Komisija pēc īstenošanas akta pieņemšanas attiecīgajai trešai valstij dara zināmus Savienības atbildes pasākumus, kas pieņemti, ievērojot 1. punktu. Informācijas dokumentā Komisija Savienības vārdā aicina attiecīgo trešo valsti nekavējoties pārtraukt ekonomisko piespiešanu, piedāvā sarunu ceļā rast risinājumu un attiecīgo trešo valsti informē, ka tiks piemērots Savienības atbildes pasākums, ja vien netiks izbeigta ekonomiskā piespiešana.
4. Šā panta 1. punktā minētais īstenošanas akts nosaka, ka Savienības atbildes pasākumu piemērošanu atliek uz minētajā īstenošanas aktā noteiktu laikposmu, ja Komisijai ir ticama informācija, ka trešā valsts ir pārtraukusi ekonomisko piespiešanu pirms pieņemto Savienības atbildes pasākumu piemērošanas sākuma. Tādā gadījumā Komisija publicē paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kurā norādīta šādas informācijas esamība un atlikšanas piemērošanas diena. Ja trešā valsts pārtrauc ekonomisko piespiešanu, iekams sāka Savienības atbildes pasākumu piemērošana, Komisija izbeidz Savienības atbildes pasākumus saskaņā ar 10. pantu.
5. Neskarot 2., 3. un 4. punktu un ja tas ir vajadzīgs Savienības vai dalībvalstu tiesību un interešu aizsardzībai, īpaši Savienības atbildes pasākumu efektivitātes nodrošināšanai, Savienības atbildes pasākumi var tikt piemēroti bez Komisijas attiecīgajai trešai valstij Savienības vārdā vispirms atkārtoti pausta aicinājuma pārtraukt ekonomisko piespiešanu vai bez Komisijas sākotnēja paziņojuma attiecīgajai trešai valstij par Savienības atbildes pasākuma piemērošanu.
6. Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, lai novērstu neatgriezenisku kaitējumu, ko ekonomiskās piespiešanas pasākumi nodarījuši Savienībai vai tās dalībvalstīm, Komisija saskaņā ar 15. panta 3. punkta procedūru pieņem īstenošanas aktus, kas nosaka Savienības atbildes pasākumus un kas jāpiemēro nekavējoties. Piemēro 2.–5. punktā izklāstītās prasības. Minētie akti paliek spēkā uz laikposmu, kas nepārsniedz trīs mēnešus.
7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 14. pantu, lai grozītu I pielikumā iekļauto sarakstu nolūkā nodrošināt papildu pasākumu veidus reaģēšanai uz trešās valsts pasākumu. Komisija var pieņemt šādus deleģētos aktus, ja atbildes pasākumu veidi:
 - (a) būtu tikpat efektīvi vai efektīvāki nekā jau paredzētie atbildes pasākumi, lai rosinātu pārtraukt ekonomiskās piespiešanas pasākumus;
 - (b) sniegtu vienlīdz efektīvu vai efektīvāku atbalstu tiem ekonomikas dalībniekiem Savienībā, kurus skāruši ekonomiskās piespiešanas pasākumi;
 - (c) nepieļautu vai līdz minimumam samazinātu negatīvo ietekmi uz skartajiem dalībniekiem vai
 - (d) nepieļautu vai līdz minimumam samazinātu administratīvo sarežģītību un izmaksas.

8. pants

Savienības atbildes pasākumi, kuri attiecas uz fiziskām vai juridiskām personām

1. Komisija 7. panta 1. punktā minētajā īstenošanas aktā vai atsevišķā īstenošanas aktā var noteikt, ka:

- (a) uz juridiskām vai fiziskām personām, kuras iekļautas sarakstā saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu, attiecina Savienības atbildes pasākumus vai,
- (b) neskarot trešās valsts atbildību, ko tai uzliek starptautiskās tiesības, Savienības fiziskām vai juridiskām personām, kuras skāruši trešās valsts ekonomiskās piespiešanas pasākumi, ir tiesības no personām, kuras iekļautas sarakstā, ievērojot 2. punkta b) apakšpunktu, atgūt ekonomiskās piespiešanas pasākumu radītos zaudējumus tādā mērā, kas atbilst sarakstā iekļauto personu līdzdalībai šādos ekonomiskās piespiešanas pasākumos.

Minētos pasākumus piemēro no tās pašas dienas, kad piemēro saskaņā ar 7. pantu pieņemtos Savienības atbildes pasākumus, vai no vēlākas dienas, kas, ievērojot šo punktu, norādīta īstenošanas aktā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 15. panta 2. punktā.

2. Komisija var iekļaut sarakstā fizisku vai juridisku personu, ja tā konstatē:
 - (a) ka šādai personai ir saistība vai saikne ar attiecīgās trešās valsts valdību;
 - (b) ka šādai personai ir saistība vai saikne ar attiecīgās trešās valsts valdību, un tā turklāt ir izraisījusi ekonomisko piespiešanu, tajā ir piedalījusies vai ar to ir saistīta.
3. Veicot šādu iekļaušanu sarakstā, Komisija pārbauda visus attiecīgos kritērijus un pieejamo informāciju, arī to, vai ir zināms, ka attiecīgās personas faktiski rīkojas trešās valsts valdības vārdā, vai arī tās ir trešās valsts valdības faktiskā īpašumā vai citādā faktiskā kontrolē.
4. Ja Komisijai ir pamats uzskatīt, ka personas būtu jāiekļauj sarakstā, ievērojot 2. punkta a) vai b) apakšpunktu, tā publicē personu pagaidu sarakstu un attiecīgā gadījumā I pielikuma potenciālos pasākumus, kuri uz tām tiktu attiecināti. Pirms lemlēmšanas par iekļaušanu sarakstā Komisija dod iespēju visām pagaidu kārtā sarakstā iekļautajām personām un citām ieinteresētajām personām iesniegt piezīmes par potenciālo iekļaušanu sarakstā, īpaši par to, vai uz tām attiecas 2. punkta a) vai b) apakšpunkta nosacījumi. Komisija var pieprasīt arī papildu informāciju, ko tā uzskata par būtisku attiecībā uz potenciālo iekļaušanu sarakstā.

9. pants

Savienības atbildes pasākumu atlases un izstrādes kritēriji

1. Savienības atbildes pasākums, ņemot vērā trešās valsts pasākumu smagumu un attiecīgās tiesības, nepārsniedz līmeni, kas ir samērīgs ar kaitējumu, kurš Savienībai vai dalībvalstij nodarīts trešās valsts ekonomiskās piespiešanas pasākumu dēļ.
2. Komisija atlasa un izstrādā piemērotu atbildes pasākumu, ņemot vērā saskaņā ar 4. pantu izdarīto konstatāciju, 2. panta 2. punkta kritērijus un Savienības intereses, pamatojoties uz pieejamo informāciju, ieskaitot informāciju, kas savākta, ievērojot 11. pantu, un šādiem kritērijiem:
 - (a) pasākumu, kas rosina ekonomiskās piespiešanas pārtraukšanu, efektivitāte;
 - (b) pasākumu iespējas nodrošināt atvieglojumus tiem ekonomikas dalībniekiem Savienībā, kurus skārusi ekonomiskā piespiešana;

- (c) Savienības atbildes pasākumu negatīvās ietekmes uz skartajiem dalībniekiem nepieļaušana vai samazināšana līdz minimumam, kā arī skartajiem dalībniekiem pieejamas alternatīvas, piemēram, alternatīvi preču vai pakalpojumu piegādes avoti;
 - (d) negatīvas ietekmes uz citām Savienības politikas jomām vai mērķiem nepieļaušana vai samazināšana līdz minimumam;
 - (e) nesamērīgas administratīvās sarežģītības un izmaksu nepieļaušana Savienības atbildes pasākumu piemērošanā;
 - (f) tādu atbildes pasākumu esamība un raksturs, kurus veikušas citas tādu pašu vai līdzīgu ekonomiskās piespiešanas pasākumu skartas valstis, ieskaitot, ja vajadzīgs, koordināciju saskaņā ar 6. pantu;
 - (g) katrs cits būtisks kritērijs, kas noteikts starptautiskajās tiesībās.
3. Ja tas nepieciešams šīs regulas mērķu sasniegšanai, Komisija var lemt piemērot 7. vai 8. pantā noteiktos Savienības atbildes pasākumus, kuros ietverti ārvalstu tiešo ieguldījumu vai pakalpojumu tirdzniecības ierobežojumi, kas noteikti arī attiecībā uz tādiem pakalpojumiem vai tiešajiem ieguldījumiem, kurus Savienībā sniedz vai veic viena vai vairākas Savienībā iedibinātas juridiskas personas, kuras ir attiecīgās trešās valsts personu īpašumā vai kontrolē. Komisija var lemt par šādu piemērošanu, ja Savienības atbildes pasākumi, kuri šādas situācijas neaptver, nebūtu pietiekami, lai efektīvi sasniegtu šīs regulas mērķus, īpaši tad, ja no šādiem pasākumiem varētu izvairīties. Vērtējot, vai pieņemt šādu lēmumu, Komisija papildus 1. un 2. punktā minētajiem kritērijiem apsver arī:
- (a) pakalpojumu tirdzniecības un ieguldījumu struktūru nozarē, uz kuru mērķēti paredzētie Savienības atbildes pasākumi, un risku, kas saistīts ar izvairīšanos no Savienības atbildes pasākumiem, kuri neattiecas uz Savienībā sniegtiem pakalpojumiem vai veiktiem tiešajiem ieguldījumiem;
 - (b) faktisko ieguldījumu, ko ekonomiskās piespiešanas pasākumu pārtraukšanai dod šādi Savienībā noteikti ierobežojumi;
 - (c) tādu alternatīvu pasākumu esamību, ar kuriem var sasniegt mērķi, panākot ekonomiskās piespiešanas pasākumu pārtraukšanu, kuri diezgan pieejami un mazāk ierobežo pakalpojumu tirdzniecību vai ieguldījumus Savienībā.

Ikviens lēmums piemērot ierobežojumus attiecībā uz tādiem pakalpojumiem vai tiešajiem ieguldījumiem, kurus Savienībā sniedz vai veic viena vai vairākas Savienībā iedibinātas juridiskas personas, tiek pienācīgi pamatots 7. panta 1. punktā minētajā īstenošanas aktā, ņemot vērā iepriekš minētos kritērijus.

10. pants

Savienības atbildes pasākumu grozīšana, apturēšana un izbeigšana

1. Komisija pastāvīgi pārskata trešās valsts īstenotās ekonomiskās piespiešanas pasākumus, kas izraisījuši Savienības atbildes pasākumus, pieņemto Savienības atbildes pasākumu efektivitāti un to ietekmi uz Savienības interesēm un informē par to Eiropas Parlamentu un Padomi.
2. Ja attiecīgā trešā valsts aptur ekonomisko piespiešanu vai ja tas nepieciešams Savienības interesēs, Komisija var apturēt attiecīgā Savienības atbildes pasākuma piemērošanu uz trešās valsts ekonomiskās piespiešanas pasākumu apturēšanas laiku

vai tik ilgi, kamēr tas nepieciešams Savienības interesēs. Komisija aptur Savienības atbildes pasākumus, ja attiecīgā trešā valsts ir piedāvājusi un Savienība ir piekritusi, iesniegt jautājumu starptautiskai iztiesāšanai, kurā iesaistīta trešā puse un kuras rezultātā tiek pieņemts saistošs lēmums, un ja trešā valsts arī aptur ekonomiskās piespiešanas pasākumus. Komisija ar īstenošanas aktu lemj par Savienības atbildes pasākuma apturēšanu. Īstenošanas akti tiek pieņemti saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 15. panta 2. punktā.

3. Ja ir nepieciešams pielāgot Savienības atbildes pasākumus, ņemot vērā 2. pantā un 9. panta 2. punktā izklāstītos nosacījumus un kritērijus vai turpmākas norises, ieskaitot trešās valsts reakciju, Komisija saskaņā ar 15. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru var ar īstenošanas aktu attiecīgi grozīt Savienības atbildes pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar 7. pantu.
4. Komisija izbeidz Savienības atbildes pasākumus tad, ja:
 - (a) ekonomiskā piespiešana ir pārtraukta;
 - (b) savstarpēji saskaņots risinājums atrasts citā veidā;
 - (c) ja strīdu starp attiecīgo trešo valsti un Savienību vai dalībvalsti starptautiskas iztiesāšanas, kurā iesaistīta trešā puse, rezultātā pieņemts saistošs lēmums prasa Savienības atbildes pasākuma atcelšanu, un
 - (d) ja tas ir lietderīgi Savienības interesēs.

Par Savienības atbildes pasākumu, kas pieņemti saskaņā ar 7. pantu, izbeigšanu lemj ar īstenošanas aktu saskaņā ar 15. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

5. Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ Komisija pieņem tādas nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus, ar kuriem aptur, groza vai izbeidz saskaņā ar 7. pantu pieņemtus Savienības atbildes pasākumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 15. panta 3. punktā minēto procedūru, un tie ir spēkā ne ilgāk kā divus mēnešus.

11. pants

Informācijas vākšana attiecībā uz Savienības atbildes pasākumiem

1. Publicējot paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai ar citiem piemērotiem sabiedriskās saziņas līdzekļiem, Komisija pirms Savienības atbildes pasākumu pieņemšanas vai šādu pasākumu grozīšanas lūdz un pirms šādu pasākumu apturēšanas vai izbeigšanas var lūgt attiecīgu informāciju un viedokļus par ekonomisko ietekmi uz Savienības ekonomikas dalībniekiem un Savienības interesēm. Paziņojumā tiek norādīts periods, kurā iesniedzama informācija.
2. Komisija var sākt informācijas vākšanu jebkurā laikā, ko tā uzskata par piemērotu.
3. Vācot informāciju saskaņā ar 1. punktu, Komisija informē ieinteresētās personas, īpaši nozares apvienības, kuras skāruši potenciāli Savienības atbildes pasākumi, un dalībvalstis, kuras iesaistītas tiesību aktu sagatavošanā vai īstenošanā skartajās jomās, un apspriežas ar tām.
4. Nepamatoti neaizkavējot Savienības atbildes pasākumu pieņemšanu, Komisija īpaši pieprasa informāciju par:

- (a) šādu pasākumu ietekmi uz trešo valstu dalībniekiem vai Savienības konkurentiem, lietotājiem vai patērētājiem vai nodarbinātām personām, darījumdarbības partneriem vai šādu dalībnieku klientiem Savienībā;
 - (b) šādu pasākumu mijiedarbību ar attiecīgajiem dalībvalsts tiesību aktiem;
 - (c) administratīvo slogu, ko šādi pasākumi var radīt, un
 - (d) Savienības interesēm.
5. Komisija maksimāli ņem vērā šādā informācijas vākšanā iegūto informāciju. Paredzēto pasākumu analīzi komitejai iesniedz kopā ar īstenošanas akta projektu 15. panta 2. punktā minētās pārbaudes procedūras sakarā.
6. Ja vien nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ informācijas pieprasīšana un apspriešanās nav iespējama vai objektīvu iemeslu dēļ nav vajadzīga, Komisija pirms īstenošanas akta pieņemšanas saskaņā ar 7. panta 6. punktu vai 10. panta 5. punktu mērķtiecīgi pieprasa informāciju un viedokļus no attiecīgajām ieinteresētajām personām, piemēram, lai panāktu atbilstību Savienības starptautiskajām saistībām.

12. pants

Konfidencialitāte

1. Saskaņā ar šo regulu saņemto informāciju izmanto tikai tam mērķim, kuram tā pieprasīta.
2. Informācijas sniedzējs var pieprasīt, lai sniegtā informācija tiktu uzskatīta par konfidenciālu. Šādos gadījumos tai pievieno nekonfidenciālu kopsavilkumu vai to iemeslu izklāstu, kuru dēļ nevar sagatavot informācijas kopsavilkumu. Ne Komisija, ne Padome, ne Eiropas Parlaments, ne dalībvalstis, ne to ierēdņi neizpauž konfidenciālu informāciju, kas saņemta saskaņā ar šo regulu, ja nav saņemta īpaša atļauja no šādas informācijas sniedzēja.
3. Šā panta 2. punkts neliedz Komisijai izpaust vispārīgu informāciju kopsavilkuma veidā, kurā nav ziņu, kas ļautu identificēt informācijas sniedzēju. Šādā izpaušanā tiek ņemtas vērā ieinteresēto personu legītīmās intereses attiecībā uz konfidenciālas informācijas neizpaušanu.

13. pants

Izcelsmes noteikumi

1. Preces, pakalpojuma, pakalpojumu sniedzēja, ieguldījumu vai intelektuālā īpašuma tiesību turētāja izcelsmi vai valstspiederību nosaka saskaņā ar II pielikumu.
2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 14. pantu, lai grozītu II pielikuma 2.–4. punktu ar mērķi grozīt izcelsmes noteikumus un pievienot citus šīs regulas piemērošanai vajadzīgus tehniskos noteikumus, lai tiktu nodrošināta tās efektivitāte un ņemta vērā attiecīgā starptautisko instrumentu attīstība un pieredze, kas gūta, piemērojot pasākumus uz šīs regulas vai citu Savienības aktu pamata.

14. pants

Deleģētie akti

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 7. panta 7. punktā un 13. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [spēkā stāšanās dienas].
3. Regulas 7. panta 7. punktā un 13. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu jebkurā laikā var atsaukt Eiropas Parlaments vai Padome. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas paredzēti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

Saskaņā ar 7. panta 7. punktu un 13. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

15. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 3. panta nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

16. pants

Pārskatīšana

1. Komisija vērtē saskaņā ar 7. pantu pieņemtu Savienības atbildes pasākumu sešus mēnešus pēc tā izbeigšanas, ņemot vērā ieinteresēto personu informāciju un visu citu attiecīgu informāciju. Novērtējuma ziņojumā pārbauda Savienības atbildes pasākuma efektivitāti un darbību un izdara potenciālus secinājumus par turpmākiem pasākumiem.
2. Ne vēlāk kā trīs gadus pēc pirmā īstenošanas akta pieņemšanas uz šīs regulas pamata vai sešus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā atkarā no tā, kas notiek agrāk, Komisija pārskata šo regulu un tās īstenošanu un ziņo par to Eiropas Parlamentam un Padomei.

17. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.
Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par Savienības un tās dalībvalstu aizsardzību pret trešo valstu īstenotu ekonomisko piespiešanu

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

Kopējā tirdzniecības politika

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

× jaunu darbību

☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību¹⁴

☐ esošas darbības pagarināšanu

☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Šā Eiropas Parlamenta un Padomes regulas priekšlikuma mērķis ir aizsargāt Savienības un tās dalībvalstu intereses, dodot Savienībai iespēju reaģēt uz ekonomisko piespiešanu. Par ekonomisko piespiešanu tiek runāts, kad kāda trešā valsts mēģina piespiest Savienību vai dalībvalsti izdarīt konkrētu politikas izvēli, piemērojot vai draudot piemērot pret Savienību vai dalībvalsti pasākumus, kas skar tirdzniecību vai ieguldījumus.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Savienības atbildes vai atbildes pieejamības mērķis pirmām kārtām ir atturēt trešās valstis no ekonomiskās piespiešanas vai – ekonomiskās piespiešanas gadījumā – no tās turpināšanas. Galējas nepieciešamības gadījumā – Savienība ekonomiskajai piespiešanai var darboties pretī. Konstatējusi darbības piespiedu raksturu, Savienība uz to var atbildēt, izmantojot plašu pasākumu klāstu, arī cenšoties sākt apspriešanos ar attiecīgo trešo valsti, lai palīdzētu sasniegt saskaņotu vai iztiesātu risinājumu, ja tāds ir iespējams, kā arī ar dažādiem pretpasākumiem un ar starptautisku sadarbību.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem/mērķgrupām.

Gaidāmais ieguvums ir ievērojams. To vispirms dod preventīva iedarbība piemērošanas jomas līmenī, kas kopumā aptver ekonomiskās piespiešanas pasākumus, kā arī pasākumu klāsta līmenī, kas ļauj reaģēt atbilstoši un efektīvi. Labākā scenārija gadījumā, pateicoties sasniegtai preventīvai iedarbībai, instruments netiks izmantots vai tā izmantošana būs ierobežota. Ieguvumu dod arī tāda divu posmu procedūra, kurā priekšroka dota neiejaukšanās pieejai (nevis pretpasākumiem, bet gan saskaņotiem risinājumiem), un gatavībai veidot kontaktu ar trešo valsti, kā

¹⁴

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

arī spēja ātri izmantot pretpasākumus, ja tas nepieciešams Savienības un tās dalībvalstu interešu aizsardzībai. Instrumenta esamība pati par sevi nerada būtiskas izmaksas. Instrumenta izmantošana atsevišķos gadījumos var radīt mainīgas izmaksas, īpaši ja Savienība izmanto pretpasākumus. Konkrētā pasākuma izstrādē tiktu ņemtas vērā visas izmaksas.

1.4.4. *Snieguma rādītāji*

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

- Identificēto piespiedu pasākumu skaits gadā, kā arī to nozīme;
- Pirmās instances darbību skaits un veids un to iznākums, īpaši, ja to rezultātā piespiedu pasākums tika pārtraukts vai notika citas izmaiņas;
- ES pieņemto pretpasākumu skaits un veids, to ilgums un ietekme, īpaši, ja tie apturēja piespiedu pasākumu.

Instrumenta esamības ietekmi pašu par sevi būs grūtāk izmērīt, jo būs grūti noteikt hipotētisko scenāriju (t. i., kāda būtu situācija, ja instrumenta nebūtu). Tomēr Komisijas dienesti centīsies sadarboties ar ieinteresētajām personām, lai apsekotu to pieredzi un viedokļus par instrumenta ietekmi.

Leģislatīvā akta priekšlikums paredz samērīgā termiņā pārskatīt instrumenta darbību un piemērošanu un pienākumu ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei.

1.5. **Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums**

1.5.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks*

Neattiecas

1.5.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Eiropas līmeņa darbības pamatojums (*ex ante*) Ierosinātās regulas juridiskais pamats ir LESD 207. panta 2. punkts. LESD 207. panta 2. punkts paredz tādu pasākumu pieņemšanu, kuri nosaka kopējās tirdzniecības politikas īstenošanas pamatu. LESD 207. panta 1. punkts definē kopējās tirdzniecības politikas darbības jomu, kas attiecas cita starpā uz preču un pakalpojumu tirdzniecību, intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem, ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, eksporta politiku un tirdzniecības aizsardzības pasākumiem. Šī iniciatīva attiecas uz ārvalstu pasākumiem, kas izpaužas kā pasākumi, kuri skar uz Savienību virzītu tirdzniecību un ieguldījumus. Gan kopējās tirdzniecības politikas jomā, gan citās jomās šī iniciatīva sniedz atbildi uz ārvalstu īstenotās ekonomiskās piespiešanas pasākumiem.

LES 5. panta 3. punkts nosaka, ka subsidiaritātes principu piemēro jomās, kuras nav Savienības ekskluzīvā kompetencē. LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunkts nosaka, ka Savienībai ir ekskluzīva kompetence kopējās tirdzniecības politikas jomā. LESD 207. panta 2. punkts ietilpst ekskluzīvo kompetenču kategorijā. Tāpēc jautājums par subsidiaritāti nerodas, ciktāl uz trešo valstu veiktiem ekonomiskās piespiešanas pasākumiem un/vai Savienības atbildes pasākumiem attiecas kopējā tirdzniecības politika.

Katrā ziņā, tikai darbība Savienības līmenī nodrošinātu vienādu risinājumu problēmai, kas skar visu Savienību kopumā. Dalībvalstis joprojām ir atbildīgas par savām tiesībām un saskaņā ar starptautiskajām tiesībām var rīkoties, lai tās aizstāvētu. Tas nozīmē, ka dalībvalstīm ir tiesības darboties pret starptautisku ekonomisko piespiešanu, ja vien tās to dara, neveicot pasākumus, kuri ir Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tomēr dalībvalsts nevar ieviest valsts tiesību aktus, lai aptvertu pret Savienību nevis pret pašu dalībvalsti vērstu ekonomisko piespiešanu. Turklāt valsts tiesību akti nevarētu sniegt efektīvu risinājumu situācijā, kas skar Savienību kopumā vai dalībvalstis. Savienības darbība joprojām ir vienīgais risinājums, saskaņā ar kuru Savienība var izpildīt savu pienākumu noteikt un īstenot kopējo tirdzniecības politiku, un dalībvalstis šajā jomā rīkoties nevar.

Pilnīguma labad tiek uzskatīts, ka darbībai Savienības līmenī būs pievienotā vērtība tādu ieguvumu veidā, kurus pietiekamā mērā nevar (ja vispār var) gūt dalībvalstu līmenī. Minētie ieguvumi ir saistīti ar trešo valstu atturēšanu no ekonomiskās piespiešanas un ar pretdarbību, kas palīdzētu saglabāt Savienības un dalībvalstu autonomiju politikas veidošanā un nepieļautu, ka tirdzniecība un ieguldījumi tiek padarīti par ieroci.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Neattiecas

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Neattiecas

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

Neattiecas

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

☐ Ierobežots ilgums

- ☐ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.
- ☐ Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām - no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no GGGG. līdz GGGG. gadam.

× Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi¹⁵

× Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- × ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ☐ ko veic izpildaģentūras.

☐ Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☐ Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- ☐ publisko tiesību subjektiem;
- ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.
- Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā “Piezīmes”.

Piezīmes

--

¹⁵

Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Neattiecas

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Neattiecas

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Neattiecas

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Neattiecas

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Neattiecas

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzga du finanšu shēmas izdevumu u kategorij a	Budžeta pozīcija	Izdevum u veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedi f ¹⁶ .	no EBTA valstīm ¹⁷	no kandidāt valstīm ¹⁸	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpun kta nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]	Dif./nedi f.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzga du finanšu shēmas izdevumu u kategorij a	Budžeta pozīcija	Izdevum u veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedi f.	no EBTA valstīm	no kandidāt valstīm	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpun kta nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]		JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

¹⁶ Dif. = Dif. diferencētās apropriācijas, nedif. nediferencētās apropriācijas.

¹⁷ EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

¹⁸ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Nr.	
--	-----	--

<....> ĢD			N gads ¹⁹	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			KOPĀ
•Darbības apropriācijas										
Budžeta pozīcija ²⁰	Saistības	1.a								
	Maksājumi	2.a								
Budžeta pozīcija	Saistības	1.b								
	Maksājumi	2.b								
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem ²¹										
Budžeta pozīcija		3.								

¹⁹ N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet “N” ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

²⁰ Saskaņā ar oficiālo budžeta nomenklatūru.

²¹ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

KOPĀ ĢD <....> apropriācijas	Saistības	=1a +1b +3								
	Maksājumi	=2a +2b +3								

•KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	4.								
	Maksājumi	5.								
• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem		6.								
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas IZDEVUMU KATEGORIJAS <....> apropriācijas	Saistības	=4+ 6								
	Maksājumi	=5+ 6								

Ja priekšlikums/iniciatīva ietekmē vairāk nekā vienu darbības izdevumu kategoriju, atkārtot iepriekš minēto iedaļu:

• KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	4.								
	Maksājumi	5.								
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)		6.								
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.–6. IZDEVUMU KATEGORIJAS	Saistības	=4+ 6								

apropriācijas (atsauces summa)	Maksājumi	=5+ 6								
-----------------------------------	-----------	----------	--	--	--	--	--	--	--	--

Daudzgažu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
--	---	----------------------------

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē tiesību akta finanšu pārskata pielikumā (iekšējo noteikumu V pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā DECIDE.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2023 gads	2024 gads	2025 gads	2026 gads	2027 gads	2028 gads	2029 gads	KOPĀ
<....> TIRDZNIECĪBA									
• Cilvēkresursi		0,785	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785	5,495
• Citi administratīvie izdevumi		0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,140
KOPĀ TIRDZNIECĪBAS ĢD	Apropriācijas	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	5,635

KOPĀ daudzgažu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	5,635
---	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2023 gads	2024 gads	2025 gads	2026 gads	2027 gads	2028 gads	2029 gads	KOPĀ
KOPĀ daudzgažu finanšu shēmas 1.– 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	5,635
	Maksājumi	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	5,635

3.2.2. *Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām*

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus ↓			N gads		N+1 gads		N+2 gads		N+3 gads		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)						KOPĀ	
	Iznākumi																	
	Veid s ²²	Vidējās izmaksas	Nav	Izmaksas	Nav	Izmaksas	Nav	Izmaksas	Nav	Izmaksas	Nav	Izmaksas	Nav	Izmaksas	Nav	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 ²³ ...																		
- Iznākums																		
- Iznākums																		
- Iznākums																		
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 1																		
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																		
- Iznākums																		
Starpsumma – konkrētais																		

²² Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

²³ Kā aprakstīts 1.4.2. punktā “Konkrētie mērķi...”

mērķis Nr. 2																
KOPSUMMAS																

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023 gads	2024 gads	2025 gads	2026 gads	2027 gads	2028 gads	2029 gads	KOPĀ
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	------

Daudzga- du finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785	0,785	5,495
Citi administratīvie izdevumi	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,140
Starpsumma – daudzga- du finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	5,635

Ārpus daudzga- du finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS ²⁴								
Cilvēkresursi								
Pārējie administratīvie izdevumi								
Starpsumma – ārpus daudzga- du finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS								

KOPĀ	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	0,805	5,635
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

²⁴ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

	2023 gads	2024 gads	2025 gads	2026 gads	2027 gads	2028 gads	2029 gads
•Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	5	5	5	5	5	5	5
20 01 02 03 (Delegācijas)							
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)							
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)							
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)							
•Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu <i>FTE</i>) ²⁵							
20 02 01 (<i>AC, END, INT</i> , ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)							
20 02 03 (<i>AC, AL, END, INT</i> un JED delegācijās)							
XX 01 xx yy zz ²⁶	– galvenajā mītnē						
	– delegācijās						
01 01 01 02 (<i>AC, END, INT</i> – netiešā pētniecība)							
01 01 01 12 (<i>AC, END, INT</i> – tiešā pētniecība)							
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)							
KOPĀ	5	5	5	5	5	5	5

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

²⁵ *AC* – līgumdarbinieki, *AL* – vietējie darbinieki, *SNE* – valstu norīkotie eksperti, *INT* – aģentūru darbinieki, *JED* – jaunākie eksperti delegācijās.

²⁶ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Jaunā instrumenta pārvaldība un darbība, jaunā instrumenta piemērošana, trešo valstu pasākumu uzraudzīšana, kuri var dot pamatu instrumenta piemērošanai, Savienības atbildes pasākumu un trešās valsts pasākumu ietekmes uzraudzīšana, faktu konstatēšana, juridiskas konsultācijas
Ārštata darbinieki	

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikums/iniciatīva:

- ☒ pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā

Aprakstiet, kas jāpārplāno, norādot attiecīgās budžeta pozīcijas un summas. Lielas pārplānošanas gadījumā sniedziet *Excel* tabulu.

- ☐ jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas un budžeta pozīcijas, atbilstošās summas un instrumentus, kurus ierosināts izmantot.

- ☐ jāpārskata DFS

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- ☒ neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- ☐ paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Aropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	N gads ²⁷	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

²⁷

N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet "N" ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– X Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

☐ pašu resursus

☐ citus ieņēmumus

Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☐

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ²⁸						
		N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
..... pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

[...]

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

[...]

²⁸

Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.